

אתה הוא ה' האלוקים אשר בחרת באברהם

אתה הוא ה' האלוקים

מגן אברהם נא:ט

בויברך דוד יעמוד עד שיאמר אתה הוא ה' האלוקים ויכוין ר"ת אהי"ה ואח"כ ישב

אתה הוא ה' האלוקים אשר בחרת באברהם

בראשית רבה יט:ב

אמר רבי יהושע בן קרחה, **בהבראם** – באברהם, בזכותו של אברהם. רבי עזריה אמר על הדא דרבי יהושע בן קרחה (נחמיה ט':ו'): אתה הוא ה' לבדך אתה עשית וגו' וכל אשר בהם. כל האונקים הזה בשביל מה? בשביל (נחמיה ט':ז'): אתה הוא ה' האלהים אשר בחרת באברהם והוצאתו מאור כשדים ושמת שמו אברהם.

אשר בחרת באברהם והוצאתו מאור כשדים

אבן עזרא – שמות יב

רק: חשבון ארבע מאות שנה הוא מיום שנולד יצחק. ואלה השלשים שנה הנוספים, מספרם מיום שיצא אברהם מארץ מולדתו מאור כשדים ובא עם אביו אל חרן, כאשר כתוב: ויבואו עד חרן וישבו שם (בראשית י"א:ל"א), ואברהם ישב עם אביו בחרן חמש שנים, ובא אל ארץ כנען והוא בן חמש ושבעים (בראשית י"ב:ד'), ולא שב אל חרן. והנה כאשר נולד יצחק תמו שלשים שנה שיצא אברהם מארצו, כי הוא העיקר, כי לו נתנה ארץ כנענים. והנה פסוק: אני י"י אשר הוצאתיך מאור כשדים (בראשית ט"ו:ז') דבק עם כל הפרשה למטה ולמעלה. והנה פירוש: ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים – שהיו גרים שם, גם אבותיהם היו גרים, ככתוב: כמעט וגרים בה (תהלים ק"ה:י"ב). ואברהם אמר: גר ותושב אנכי עמכם (בראשית כ"ג:ד').

שלשים שנה וארבע מאות שנה – מיום שיצא אברהם אביהם מארץ מולדתו.

והוצאתו מאור כשדים ושמת שמו אברהם

ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם פי אב המון גוים נתתיך

תוספתא ברכת א:יב

בתחלה הרי אתה אב לכל אדם ולבסוף הרי אתה אב לכל העולם שנאמר (שם) כי אב המון גוים נתתיך.

רש"י בראשית טו:ה

והמדרש: צא מאיצטגנינות שלך, שראית במזלות אינך עתיד להעמיד בן. אברהם אין לו בן, אברהם יהי לו בן

ומצאת את לבבו נאמן לפניך

ירושלמי ברכות ט:ה

אברהם אבינו עשה יצר הרע טוב, דכתיב (נחמיה ט) "ומצאת את לבבו נאמן לפניך." אמר רבי אחא: והפסיד, אלא (שם) וכרות עמו הברית וגו'.

וכרות עמו הברית

בראשית יז:ח

והקמתי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריך לדורותם לברית עולם להיות לך לאלהים ולזרעך אחריך. ונתתי לך ולזרעך אחריך את ארץ מגרית את כל ארץ כנען לאחזת עולם והייתי להם לאלהים

בראשית רבה מט:ב

מיד נטל אברהם ספין והיה אוחז בערלתו ובא לחתך, והיה מתירא שיהיה זקן, מה עשה הקדוש ברוך הוא? שלח ידו ואחז עמו, והיה אברהם חותך, שנאמר (נחמיה ט): אתה ה' האלהים אשר בחרת באברהם וגו', וקרות לו הברית אין כתיב כאן אלא וקרות עמו, מלמד שהיה הקדוש ברוך הוא אוחז בו.

לתת-לתת

ומצאת את לבבו נאמן לפניך וקרות עמו הברית לתת את ארץ הכנעני החתי האמרי והפריזי והיבوسی והגרגשי לתת לזרעו ותקם את דבריך כי צדיק אתה

מצודות

לתת לזרעו – מפני אריכות הדברים חזר לומר שוב מלת לתת וכן דרך המקרא.

עבודת ישראל (ליקוטים)

וכרות עמו הברית לתת את ארץ הכנעני והחתי והאמורי והפריזי והיבوسی והגרגשי לתת לזרעו. לכאורה מלת לתת שפת יתר הוא והל' כפול דכבר כתיב לתת ברישא דקרא. וי"ל ע"פ פי' רש"י בפ' כי תשא למה לא נכתב שם הגרגשי בין האומות הכתובים שם. ותירץ דהגרגשי פנה מעצמו וילך לו ע"ש. ונדע הדבר דגם הגרגשי צריך לתיקון רק דמסתמא תיקונו יהיה לעתיד לכן אפשר לומר דה"פ דקרא וקרות עמו הברית לתת את ארץ הכנעני עד היבوسی אבל הגרגשי לתת לזרעו דהיינו לעתיד לבא כנ"ל: